

O'ZBEKISTON QISHLOQ VA SUV XO'JALIGI

Maxsus son [3], 2023

Aqarar-iqtisodiy, ilmiy-ommahop jurnal



АДАБИЁТЛАР

1. Авакян А.Б., Салтанкин В.П., Шарапов В.А. Водохранилища. -М.: Мысль 1987. -325 с.
2. Нежиховский Р.А. Гидрологические расчеты и прогнозы при эксплуатации водохранилищ. -Л.: Гидрометеоздат, 1976. – 191 с.
3. Никитин А.М. Водохранилища Средней Азии. Л.: Гидрометеоздат, 1991. -165 с.
4. Расулов А.Р., Ҳикматов Ф.Ҳ., Айтбаев Д.П. Гидрология асослари. - Тошкент: Университет, 2003. - 327 б.
5. Ҳикматов Ф.Ҳ., Сирлибоева З.С., Айтбаев Д.П. Кўллар ва сув омборлари географияси, гидрологик хусусиятлари. – Тошкент: Университет, 2000. -122 б.

GLOBAL IQLIM O'ZGARISHI SHAROITIDA SO'X DARYOSI OQIMINING O'ZGARISHINI MIQDORIY BAHOLASH

Annotatsiya. Maqolada So'x daryosining Sariqanda gidrologik postida 1927-2022 yillarda o'lgan suv sarflari ma'lumotlaridan foydalanilgan holda daryo oqimidagi o'zgarishlar iqlim ilishi sharoitida bazaviy (BID) va joriy (JID) iqlimiy davrlar uchun ko'rib chiqilgan. Shuningdek, So'x daryosi oqimining tanlangan iqlimiy davrlarda farqlanishi ulushlarda hisoblangan hamda daryo oqimining yil davomida taqsimlanishi tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: daryo, daryo oqimi, suv sarfi, o'rtacha yillik suv sarflari, regressiya tenglamalari, bazaviy va joriy iqlimiy davrlar.

Аннотация. В статье рассматриваются изменения речного стока за базовый (БКП) и текущий (ТКП) климатические периоды условиях изменения климата с использованием данных о расходе воды измеренных в 1927-2022 гг. на гидрологическом посту Сарыканда реки Сох. Также была рассчитана дифференциация стока реки Сох в отдельные климатические периоды в долях и проанализировано распределение стока реки в течение года.

Ключевые слова: река, речной сток, расход воды, среднегодовой расход воды, уравнения регрессии, условные природные, базовый и текущий климатические периоды.

Annotation. The research paper investigates the fluctuations in river flow within the Sokh River, focusing on both the Baseline Climatic Period (BKP) and the Current Climatic Period (TKP), amidst the backdrop of changing climate conditions. The study harnesses a comprehensive dataset of water discharge measurements spanning from 1927 to 2022, captured at the Sarikand hydrological station along the Sokh River.

Key words: river, river flow, water consumption, average annual water consumption, regression equations, conditional natural, first base and current climatic periods.

Kirish. Dunyoda, iqlimning global miqyosda ilib borishi sharoitida, suvga bo'lgan talab yildan-yilga ortib bormoqda. Bu borada BMTning Butunjahon ma'ruzasida "Iqlim o'zgarishi insonning suvga bo'lgan asosiy ehtiyojlarini qondirish uchun zarur bo'lgan suv resurslarining mavjudligiga, sifatiga, miqdoriga ta'sir ko'rsatadi. Iqlim o'zgarishi keltirib chiqargan gidrologik o'zgarishlar suv resurslarini barqaror boshqarish yo'lidagi muammolarni yanada murakkablashtiradi", deb ta'kidlanadi. Bu holat daryolar gidrologik rejimida jiddiy o'zgarishlarga olib keladi va iqlim o'zgarishi jarayonlariga bog'liq holda tadqiq etishda dolzarb masala hisoblanadi.

Bugungi kunda daryolar oqimining inson omili ta'sipida o'zgarishi masalalari chet ellik olimlardan R.L.Bras, P.S.Eagleson, R.E.Horton, J.D.Ellison, V.A.Vanoni, J va boshqalarning tadqiqotlarida ko'rib chiqilishi iqlim ilishi sharoitida, So'x daryosi suv rejimi, oqimi miqdorlarini hisoblash va hisoblangan miqdorlarning turli iqlimiy davrlar oralig'idagi o'zgarishlarini baholash masalalari alohida tadqiqot ob'ekti sifatida ko'rib chiqilmagan. [1, 17-b.].

Tadqiqot uslubi. Mazkur tadqiqot ishi daryolar gidrologik rejimi, jumladan, oqimi miqdorlarini hozirgi davr uchun aniqlashtirish va hisoblangan miqdorlarning turli iqlimiy davrlar oralig'idagi o'zgarishlarini baholash masalalarining So'x daryosi misolida ko'rib chiqilganligi bilan yuqorida keltirilgan izlanishlardan farq qiladi [2, 46-b.].

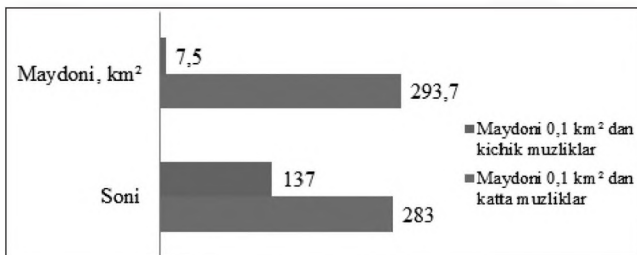
Tadqiqot ishingining asosiy maqsadi So'x daryosi oqim miqdorlarining iqlim o'zgarishi sharoitidagi siljishlarini baholashdan iboratdir. Ushbu maqsadni amalga oshirishda quyidagi vazifalar belgilandi: 1) So'x daryosining Sariqanda gidrologik postida

shartli tabiiy iqlimiy davr (1927-1960 yy.), birinchi bazaviy iqlimiy davr (1961-1990 yy.) va joriy iqlimiy davr (1991-2022 yy.) larda o'lgan kundalik, oylik va yillik suv sarflari ma'lumotlarini to'plash; 2) ushbu ma'lumotlar asosida uchta davrdagi o'rtacha ko'p yillik suv sarflarini hisoblash; 3) hisoblangan suv sarflaridan foydalanib tanlangan iqlimiy davrlar uchun oqimning ko'p yillikdagi o'zgarishlarini ifodalovchi grafiklar chizish va ulardan kam suvli hamda ko'p suvli yillarni aniqlash; 4) So'x daryosida hisob davrlarida suv rejimining yil davomida taqsimlanishini aniqlash.

Tahlil va natijalar. Farg'ona vodiysida So'x daryosi havzasining geografik joylashuvi, daryoning suv rejimi, to'yinishi, gidrologik va gidrogeologik xususiyatlari, sug'orma dehqonchilikning rivojlanishi va suv bilan doimiy ta'minlanib turishiga qulay sharoit yaratadi.

So'x daryosi sersuvligi jihatidan Farg'ona vodiysi tog'laridan oqib tushadigan daryolar ichida Qoradaryodan keyin ikkinchi o'rinda turadi. U Turkiston va Zarafshon tizma tog'lari boshlangan Matchox tog' tuguni yonidan boshlanadi. U boshlanish qismida Qorasuv, bir necha kilometrdan keyin Matchoxsuv, Tutoksuv irmog'i qo'shilgandan so'ng Oqteraksuv deb atalib, Xo'jaochgan irmog'i qo'shilgandan keyin So'x nomini oladi [1, 144-b.].

Daryo havzasining yuqori tog'li qismida oxirgi ma'lumotlarga ko'ra 420 ta muzlik bo'lib, ularning maydoni 301,2 km² ni tashkil etadi [6, 644-b.]. Bu yerdagi muzliklarning aksariyati ancha katta va yaxshi rivojlangan. Maydoni 0,1 km² dan ortiq muzliklar soni 283 tani, maydoni esa 293,7 km² ni, maydoni 0,1 km² dan kam muzliklar soni 137 tani, maydoni esa 7,5 km² ni tashkil etadi (1-rasm).



1-rasm. So'x daryosi havzasidagi muzliklar morfometriyasi

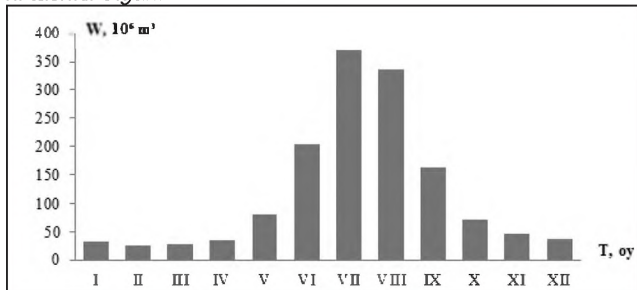
Daryo suv yig'ish havzasining maydoni 2480 km², dengiz sathidan o'rtacha balandligi 3480 m hisoblanadi. Havzada hosil bo'ladigan oqimning yillik o'rtacha qalinligi 535 mm bo'lib, ayrim vaqtlarda 7500 mm ga, eng kami esa 362 mm ga yetadi. To'lin-suvlik davri o'rtacha hisobda 24 apreldan boshlanib, 2 oktabrgacha - 181 kun davom etadi. Bu davrda daryo suvining 73-89 foizi oqib o'tadi. So'x daryosi gidroposti bo'yicha to'plangan yangi ma'lumotlar hamda "Gidrologik yilnomalar" asosida daryo oqimi va uning o'zgaruvchanligi ko'rib chiqildi. Dastlab, daryoning 1927-2022 yillar mobaynida kuzatilgan o'rtacha oylik va yillik suv sarfining kuzatilgan yillarning o'rtacha miqdorlari tegishli ifodalar yordamida aniqlandi [3, 25-b.].

1-jadval.

So'x daryosining o'rtacha ko'p yillik oqim ko'rsatkichlari

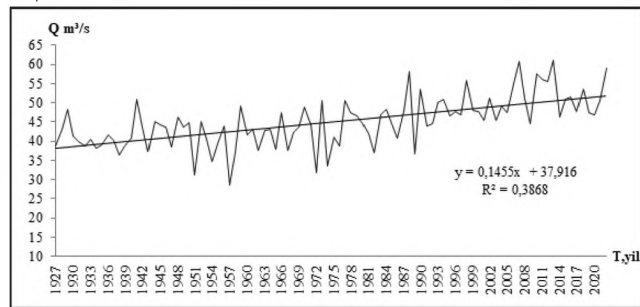
Oylar	Q, m ³ /s	M, l/s.km ²	Y, mm	W, 10 ⁶ m ³	C _v
I	11,9	4,80	12,6	31,9	0,13
II	10,8	4,35	10,5	26,1	0,12
III	10,13	4,08	10,9	27,2	0,11
IV	13,0	5,24	13,6	33,7	0,25
V	30,3	12,2	32,7	81,2	0,32
VI	78,3	31,6	81,8	202,8	0,29
VII	138,4	55,8	149,6	370,9	0,19
VIII	125,8	50,7	135,9	337,1	0,17
IX	62,8	25,3	65,6	162,6	0,23
X	26,6	10,7	28,7	71,3	0,18
XI	17,8	7,17	18,6	46,1	0,13
XII	13,9	5,60	15,02	37,3	0,18
Yillik	44,9	18,1	57,2	1418,6	0,14

1-jadval ma'lumotlaridan ko'rinib turibdiki, o'rganilayotgan kuzatuv davrida o'rtacha ko'p yillik suv sarfi Q' = 44,9 m³/s, oqim hajmi W=1418,6* 10⁶ m³, oqim moduli M = 18,1 l/s km² va oqim qalinligi Y = 57,2 mm bo'lib, o'zgaruvchanlik koeffitsiyenti C_v=0,14 ni tashkil etgan.



2-rasm. Daryo oqim hajmining yil ichida o'zgarishi.

O'rganilgan ko'p yilliklarda iyul va avgust oylari suvining ko'pligi bilan ajralib turgan. Masalan, iyul oyida o'rtacha oylik suv sarfi Q' = 138,4 m³/s, oqim hajmi W=370,9 *10⁶ m³, oqim moduli M = 55,8 l/s km² va oqim qalinligi Y = 149,6 mm ga teng bo'lgan. Oqimning variatsiya koeffitsiyenti C_v 0,11 dan 0,32 gacha o'zgargan. Ishda So'x daryosi yillik suv sarfi (Q m³/s) ning 1927-2022 yillar uchun xronologik grafigi chizildi va undagi trend chizig'i tushirildi hamda chiziqli trend parametrlari baholandi (3-rasm). Unga ko'ra So'x daryosida faqat kuzatishning dastlabki davrlarida (1927-1960 yillarda) trend manfiy (β₁ = 0,005) bo'lib, keyingi o'n yilliklar qo'shilib borganda hamma vaqt musbat bo'lgan (β₁=0,145).



3-rasm. So'x daryosi o'rtacha yillik suv saflarining xronologik grafigi.

Bugungi kunda, dunyoda, iqlim o'zgarishi natijasida suvga bo'lgan talab yildan-yilga yanada kuchaymoqda. Birlashgan Millatlar Tashkilotining Suv resurslari holati haqidagi Butunjahon ma'ruzasida dunyo miqyosida 1980 yildan boshlab aholi sonining ko'payishi va ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish natijasida suvga bo'lgan ehtiyoj yiliga taxminan 1% ga o'sib bormoqda. Suvga bo'lgan global talab 2050 yilgacha shu suratlarda davom etishi kutilmoqda. Bu esa suvga bo'lgan talabning 20% dan 30% gacha o'sishini anglatadi [8].

Xulosa. Yuqorida bayon etilganlarga xulosa qilib aytishimiz mumkinki,

1) So'x daryosi oqimida 1960 yillargacha trend manfiy bo'lib, keyingi yillarda hamma vaqt musbat bo'lgan. 1975 yilgacha nisbatan kamsuv davr, 1976 yildan boshlab esa sersuvroq davr kuzatilgan;

2) daryoda, joriy hisob davrida suv miqdori bazaviy iqlimiy davrga nisbatan 15,7 % ko'paygan bo'lib, ko'p yillik o'rtacha suv sarfi qariyb, 50,5 m³/s ga teng bo'lgan.

3) bazaviy iqlimiy davriga nisbatan joriy iqlimiy davrda may oyida suv sarfi 36,5 % ko'paygan. Bu davrda daryo oqimining shakllanishida havzaga yog'gan atmosfera yog'inlarining roli katta bo'lgan.

Bu holat global va regional miqyosda havo haroratining ilishi oqibatida So'x daryosi havzasidagi muzliklarning erishi jarayoni jadallashib, havzada bug'lanish va yog'in miqdorining ortib borayotgan fonida namoyon bo'lib, muzliklar hajmining yillar davomida kamayishi jadallashayotganidan darak beradi.

Elmurod SOLIYEV, g.f.n. dotsent.
Muhiddin KOSIMOV, o'qituvchi,
Namangan Davlat Universiteti,
SAFAR MANSUROV, katta o'qituvchi,
"TIQXMMI" MTU.

ADABIYOTLAR

1. Ильин И.А Водные ресурсы Ферганской долины. Л. Гидрометеоздат. 1959. 247 с.
2. Михайлов, В. Н. М69 Гидрология : Учебник для ВУЗов / В. Н. Михайлов, С. А. Добролюбов. – М. ; Берлин : Директ-

Медиа, 2017. – 752 с.

3. Камолов Б., Халилов Ж. Фарғона водийси дарёлари. Андижон. 2000. -25 б.

4. Soliyev E.A. Iqlim isishi davrida Farg'ona vodiysi suv resurslarini o'rganishning dolzarbligi // O'zbekiston geografiya jamiyati axborotnomasi. – Toshkent, 2006. -№ 27. - B. 56-57.

5. Хикматов Ф. Х. и др. Закономерности формирования водных ресурсов горных рек в условиях изменения климата. Монография. //Ташкент: «Инновацион ривожланиш» нашриёт-матбаа уйи. – 2020. – Т. 232.

6. Шабунин А.Г. Каталог ледников Кыргызстана. Центрально-Азиатский институт прикладных исследований Земли (ЦАИИЗ), Бишкек 2018, 706-с, УДК 551.324.3

7. Чуб В.Е. Изменение климата и его влияния на гидрометеорологические процессы, агроклиматические и водные ресурсы республики Узбекистан. – Ташкент: САНИГМИ, 2007. -252 с.

UO'T: 622.221

KASBI TUMAN IRRIGATSIYA BO'LIMI FAZLI_1 KANALI VA MAXSUS XIZMAT BO'LIMI(MXB)GA QARASHLI PAXTAKOR_1 KANALLARIDAGI SUV O'TKAZUVCHI INSHOOT (AKVEDUK)NI VEGETATSIYA DAVRIDA ISHLASH SHAROITI

Annotatsiya. Ushbu maqolada Kasbi tuman irrigatsiya bo'limiga qarashli Fazli_1 kanali va Maxsus xizmat bo'limiga qarashli Paxtakor_1 kanallarini birlashtiruvchi akveduk holati keltirib o'tilgan.

Kalit so'zlar: Fazli_1 kanali, Paxtakor_1 kanali, kanal, akveduk, tayanchlar(ustun qoziqlar), nov(lotok), kollektor, temir-beton, gidrotexnika inshootlari.

Аннотация. В данной статье упоминается ситуация с водопроводом, соединяющим канал Фазли_1, принадлежащий Касбийскому районному ирригационному управлению, и канал Пахтакор_1, принадлежащий Управлению специальной службы.

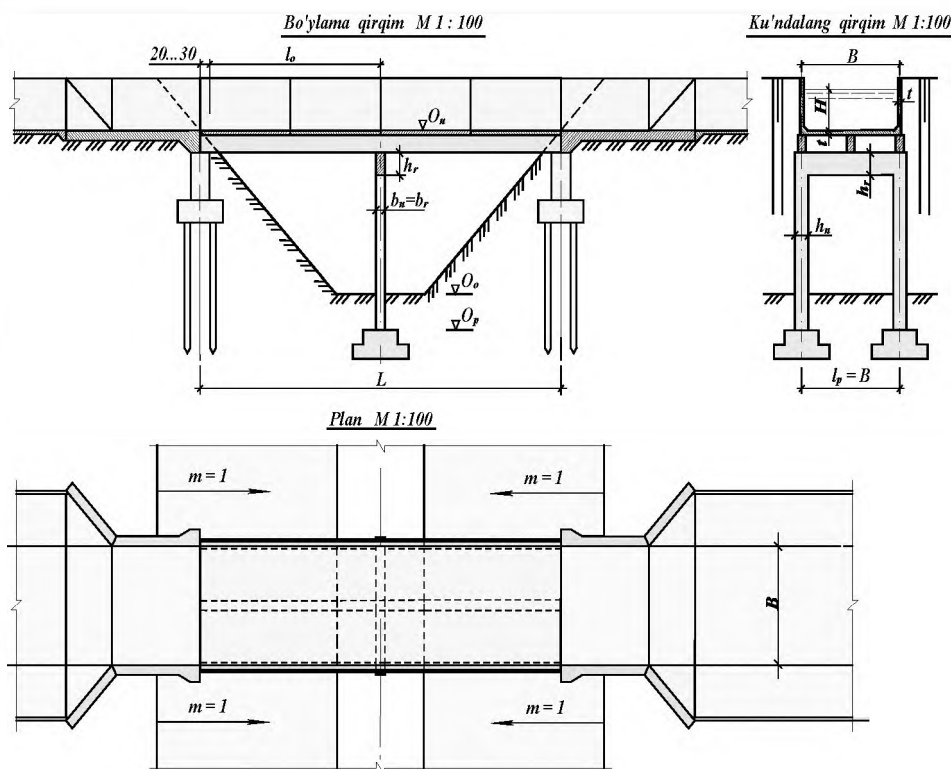
Ключевые слова: канал Фазли_1, канал Пахтакор_1, канал, акведук, фундаменты (столбчатые сваи), канал (лоток), коллектор, железобетон, гидротехнические сооружения.

Annotation. In this article, the situation of the aqueduct connecting Fazli_1 canal belonging to the Kasbi District Irrigation Department and Pakhtakor_1 canal belonging to the Special Service Department is mentioned.

Key words: Fazli_1 channel, Pakhtakor_1 channel, canal, aqueduct, foundations (column piles), channel (tray), collector, reinforced concrete, hydraulic structures.

Kirish. Hozirgi kunda akveduk yaroqsiz holda kelib qolgan, ularni vaqtida ta'mirlash ishlarini olib borish lozim. Fazli_1 kanali 1974-yilda Qarshi cho'lini birinchi navbatini o'zlashtirish bo'yicha loyiha asosida qurilgan. Fazli_1 kanalini 55+50 qismida qurilgan. suv o'tkazuvchi inshoot(akveduk) 49-yil mobaynida Paxtakor hududi, Fazli qishloq aholisining 3385 gektar ekin maydonlari va tomorqalarini uzluksiz suv bilan ta'minlashda xizmat qilib kelgan. Akveduk 1974-yilda YuK-5 kollektori ustida qurilgan.

Holati. Kasbi tumani irrigatsiya bo'limi Maxsus xizmat bo'limiga qarashli akveduk Fazli_1 kanalini 55+50 qismida qurilgan, akveduk 49-yil mobaynida Paxtakor hududi, Fazli qishloq aholisining 3175 gektar ekin maydonlari va tomorqalarini uzluksiz suv bilan ta'minlashda xizmat qilib kelgan. Akveduk 1974-yilda YuK-5 kollektori ustida qurilgan. Akveduk holati qishloq xo'jalik ekinlarini



1-rasm. Akvedukning qirgimlari va plani.

MUNDARIJA

A.ЖУРАЕВ. Олийғоҳда инновацион ёндашувлар самараси 1

ПАХТАЧИЛИК

A.КОДИРОВ. Ингичка толали “Термиз-202” ғўза навида маҳаллий дефолиантларнинг таъсири 2

T.QORABOYEV. Bahorgi muddatda ekilgan sabzavot ekinlaridan so'ng takroriy g'o'za yetishtirish texnologiyasi 3

G'ALLACHILIK

C.ИШИМОВ. Қурғоқчиликка ва иссиқликка чидамли навларни яратиш фаолиятда асосий мезон 4

S.SANAYEV, T.USMONOV. Asosiy ekin sifatida yetishtirilgan makkajo'xori nav va duragaylarining o'sishi, rivojlanishi va hosildorligi .. 6

A.АБДУАЗИМОВ, M.ИСМАТОВА, M.ЧУЛИЕВ. Соянинг ўсиш динамикасига сўғоришнинг таъсири 7

Ж.САТТАРОВ, С.МАҲАММАДИЕВ, О.ИМОМҚУЗИЕВ. Маккажўхори етиштиришда минерал ўғитларнинг роли 9

МЕВА-SABZAVOTCHILIK

O.MUXAMMADIYEVA, F.YO'LDOSHEVA, O.ALLAZOV, S.MAMARAJABOV, A.YUSUPOV.

Gilos (*Cerasus avium* L.) ning shifobaxshlik xususiyatlari 13

O'.XAITMURODOV. Olma mevalarini quritish 14

E.JURAYEV, A.TOSHPO'LATOV, M.YO'LDOSHOVA. Anor (*Punica* L.)ning kelib chiqishi, tarqalishi, botanik tasnifi, xo'jalik ahamiyati, agrotexnikasi va navlari 15

K.SHAYMANOV, A.TOSHPO'LATOV, X.BOTIROV, J.XOLMAMATOV. Qulupnay ko'chatini yetishtirish texnologiyasi 16

K.ШАЙМАНОВ, M.ҲАЗРАТҚУЛОВА, A.ТОШПҮЛАТОВ, X.БОТИРОВ. Лимоннинг доривор хусусиятлари ва унинг таркиби 17

M.АРАМОВ, Ж.ТҮРАҚУЛОВ, Б.АЛИЕВ. Штамбсимон супердетерминант навлар ва уларнинг аҳамияти 18

Ж.НАДЖИЕВ, Ш.ҚҮЗИЕВ, Д.ТҮРАЕВ. Бақлажоннинг эртапишар, бўртма нематодасига чидамли, истиқболли линиялари 19

И.АБДУЛЛАЕВ. Морфологические признаки сортов свёклы столовой в условиях сухих субтропиков Узбекистана 21

O'SIMLIKSHUNOSLIK

O.MUXAMMADIYEVA, F.YO'LDOSHEVA, M.AXMADJONOV, S.MAMARAJABOV. Damashq atirguli tarixiga nazar 22

M.АРАМОВ, Б.МУҚИМОВ. Ноанъанавий сабзавот экинни индаунинг мақбул озикланиш майдонини аниқлаш 23

M.АРАМОВ, С.ҚАРШИЕВА. Ўзбекистон жанубида етиштирилган мелисса (*Melissa officinalis* L.) экинининг эфир мойи таркиби 25

V.JO'RAYEVA. Lavanda dorivor, ziravor, xushbo'y o'simligining ahamiyati 26

M.XAMIDOV. Introduksiya sharoitida xitoy glitsiniya (*Wisteria sinensis* Sims.) o'simligini vegetativ ko'paytirish usullari 27

N.SAYDULLAYEV. Oddiy ligustrum (*Ligustrum vulgare*) qalamchalarini tayyorlash va ko'chatlarini parvarishlash 29

A.KODIROV, U.FAYZULLAYEV, M.KENJAYEVA. Surxondaryo viloyatida lavandula dorivor o'simligining qalamchalardan ko'paytirish texnologiyasi 30

A.ҚҮРБОНОВ, Ш.ҚҮЗИЕВ, З.СОЛОМОВА. Қунгабоқар калта пояли навларининг маҳсулдорлиги 32

O.TURAKULOV, M.LUKOV. Kungaboqar hosildorligiga ekish muddati va sxemasining ta'siri 33

A.SHAMURATOV, SH.MURADOV. Kungaboqar urug'i sifat ko'rsatkichlariga kaliy o'g'iti me'yorlarining ta'siri 34

O.ТУРАҚУЛОВ, Б.ОЧИЛОВ. Қунгабоқар ҳосилининг сифатига экиш мuddати, схемаси ва қўшимча чанглатишнинг таъсири ... 35

M.ЛУКОВ, Д.АБДУКАРИМОВ. Қунгабоқар ва топинамбур дурагаи 37

M.ЭГАМБЕРДИЕВ, Ҳ.ФАЙЗУЛЛАЕВ, Ш.АБДУСАЛОМОВ. Арчазорларнинг ҳосилдорлиги ва уруғининг пишиб етилишини ўрганиш 38

M.ЭГАМБЕРДИЕВ, Ҳ.ФАЙЗУЛЛАЕВ, Ш.АБДУСАЛОМОВ. Зарафшон арчасининг экологик шароитларга боғлиқ ҳолда ўсиши 39

Ш.ШАЙМАНОВ, P.КАТТАБОЕВА. Озеленение и благоустройство городской среды 40

O'SIMLIKLAR HIMOYASI

A.AKBUTAYEV. Anorning asosiy zararkunandalari hamda ularga qarshi kurashish choralari 41

A.АКБҮТАЕВ, К.ПРИМҚҮЛОВ. Сурхондарё вилоятида сассиқ коврак ўсимлигининг шифобахш хусусиятлари, уларнинг зараркунандалари ва қарши кураш 42

A.АКБҮТАЕВ. Карам ўсимлигининг шифобахшлик хусусиятлари, зараркунандалари ва касалликлари 44

M.MAMANAZAROVA. O'zbekistonning janubiy viloyati poliz ekinlarida uchrovchi parazit nematodalar faunasi 46

G.XALMUMINOVA, B.GOIPOV. Альтернариоз – болезнь картофеля, томатов и меры борьбы с ним 47

B.MAMEDOVA. Мошнинг аскохитоз доғланиш касаллигига қарши уруғдорагагичларнинг биологик самарадорлигини аниқлаш 48

SH.SHOMURODOV. Surxondaryo viloyati yaylov o'simliklarining to'g'ri qanotlilar turkumiga kiruvchi zararkunandalari va ularga qarshi kurash choralari 49

A.QO'CHQOROV. “O'simliklarni himoya qilish to'g'risida”gi qabul qilingan yangi qonun haqida 51

CHORVACHILIK

A.BO'RIYEV, B.TOSHPO'LATOV, B.RAJABOV. Naslli buqalami to'yimli moddalarga boy bo'lgan beda, yantoq va amarant unidan oqsilga boy granulasi yem mahsuloti bilan oziqlantirish 52

IRRIGATSIYA-MELIORATSIYA

N.ABDURAXIMOV, A.DONABAEV. Suv tanqisligi sharoitida oqar suvlardan samarali foydalanish 53

F.GAPPAROV, S.MANSUROV, M.KOSIMOV. Жанубий Сурхон сув омбори тубига чўккан лойқа оқизиклар микдорининг механик таркибини ўрганиш бўйича тадқиқотлар 55

C.MANSUROV, M.KOSIMOV, F.OCHILDIYEV. Жанубий сурхон сув омбори сув баланси асосий элементларининг динамикаси ҳақида .. 57

O'ZBEKISTON QISHLOQ VA SUV XO'JALIGI

agrар-iqtisodiy,
ilmiy-ommabop jurnal

СЕЛЬСКОЕ И ВОДНОЕ
ХОЗЯЙСТВО УЗБЕКИСТАНА

аграрно-экономический,
научно-популярный журнал

Muassislar:

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
QISHLOQ XO'JALIGI VA SUV
XO'JALIGI VAZIRLIK LARI

Bosh muharrir:

Tohir DOLIYEV

Tahrir hay'ati:

Ibrohim ABDURAHMONOV

Shavkat XAMRAYEV

Azimjon NAZAROV

Bahodir TOJIYEV

Ravshan MAMUTOV

Abrol VAXOBOV

Bahrom NORQOBILOV

Nizomiddin BAKIROV

Shuhrat TESHAYEV

Bahodir MIRZAYEV

Ravshanbek SIDDIQOV

Mirziyod MIRSAIDOV

Baxtiyor KARIMOV

Ibrohim ERGASHEV

2023-yil,
Maxsus son [3].

Jurnal 1906-yil yanvardan
chiqa boshlagan.

Obuna indeksi 895

Jurnaldan materiallar ko'chirib
olinganda "O'zbekiston qishloq va
suv xo'jaligi" jurnalidan olindi",
deb ko'rsatilishi shart.

E.SOLIYEV, M.KOSIMOV, S.MANSUROV. Global iqlim o'zgarishi sharoitida So'x daryosi oqimining o'zgarishini miqdoriy baholash.....	59
S.MAMARASULOV, H.SAFAROV. Kasbi tuman irrigatsiya bo'limi Fazli_1 kanali va Maxsus xizmat bo'limi(MXB)ga qarashli Paxtakor_1 kanallaridagi suv o'tkazuvchi inshoot (akveduk)ni vegetatsiya davrida ishlash sharoiti	61
T.ABDIYEV. Pachkamar suv omboridagi pezometrik ko'rsatkichlari	62
A.AZIMOV, SH.JO'RAYEVA. Gidrotexnika inshootlarida nasos agregatini foydalanishga tayyorlash, ishga tushirish va topshirish sinovlari	64
N.QODIROV, D.JALILOV. Nasoslardagi kavitatsiya hodisasi	66
A.SUYUNOV. The operational reliability of the collector and drainage network in Kashkadarya region	67
H.ISMAYLOV, CH.AMANOV, SH.SHODMONOV. Tuproq frezasi texnologik jarayonining tahlili	70
A.CHORIYEV. Surxon vohasining och tusli yengil qumoq tuproqlari sharoitida tomchilatib sug'orishda cheklangan dala nam sig'imini aniqlash	72
O.BOYNAZAROV, H.OCHILDIYEV. Surxondarё viloyatining och tusli b'uz tuproqlari sharoitida ingichka tolali CT-1651 f'za navining maqbul suv-ozika me'ёрlari va sug'orish tartiblari	73
A.BURIYEV, P.ORIPOV. Tuproq unumdorligini oshirishda utmiyshoш экинларнинг урни	74
A.BURIYEV, SH.ABDURAHMONOV. Сидерат экинларнинг tuproq агрофизик хоссаларига таъсири	76
C.BOLTAEV, M.URMONOVA. Бентонит асосли органоминерал компостлар tuproq мелiorатив ҳолагининг ўзгариши ва пахта ҳосилдорлигига таъсири	77
G.XALMUMINOVA, N.YORIYEVA. Pomidor ekinida uchrovchi tuproq fitopatogenlari	79
K.RAHMATULLAEV. Энергетика объекtlарини геомальумотлар базасида хариталаштириш	80

MEXANIZATSIYA

S.MAJITOV, A.ABRAYEV. Tuproqqa sayoz ishlov beradigan diskli va tishli firmalarning texnologik ish jarayoni tahlili.....	83
H.ISMAYLOV, A.DIYOROV, SH.YO'LDOSHEV. Mashina-tractor agregatining ish tezligidan foydalanish davr talabi	85
B.MIRZAHOJAEV, A.MIRZAHOJAEV, B.ISMOILJON. Тут уругини куритувчи ускунанинг конструкцияси ва синов натижалари	87
X.AMINOV, F.YULDASHEV, I.RUZIYeva. Кумир экилгисидан фойдаланадиган энергия корхоналари чиқиндиларидан минерал тола ишлаб чиқариш	89
A.SUYUNOV, T.ABDIYEV. Types and ways to protect the roof of buildings made of wooden beams from corrosion	91

IQTISODIYOT

S.AXMEDOV. Mamlakatimizda suv zaxiralariidan samarali foydalanish yo`nalishlari	93
A.SUYUNOV, T.BOLTAEV, O.MUSTANOV. Корхоналар фаолиятини мувофиқлаштиришда кўп даражали иерархик тизимлар тушунчаларидан фойдаланиш	96
Z.BEGAMOVA. Инсон ресурсларини бошқариш жараёнини рақамлаштириш йўллари	98
F.ACHILOVA. Uy-joy kommunal xizmat ko'rsatish boshqaruvining tendensiyalari va rivojlanish istiqbollari	99
KH.KUCHKINOV, D.KURBANOVA. Reflektiv ta'lim usullari.....	100
M.SAIDOV, D.SAIDOVA. Дуал/кооператив олий таълим: хорик тажрибаси ва ташкил этиш имконияtlари.....	102
J.ANNAGULIYEV, K.TANGIRQULOVA. The usage of mass media in teaching writing skills in esp classes.....	104
G.MUKUMOVA, H.BEGAMOVA. Функционирование русского языка и пути его развития	105

Jurnal O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 2019-yil 10-yanvarda 0158-raqam bilan qayta ro'yxatga olingan.

Manzilimiz: 100004, Toshkent sh.,
Shayxontohur t., A.Navoiy k., 44-uy.

Tel.: +998 71 242-13-54,
+998 71 249-13-54.

www.qxjurnal.uz
E-mail: qxjurnal@mail.ru,
Telegram: qxjurnal_uz
Facebook: uzqxjurnal

© «O'zbekiston qishloq va suv xo'jaligi»

Bosmaxonaga topshirildi: 2023-yil 29-dekabr.
Bosishga ruxsat etildi: 2023-yil 29-dekabr. Qog'oz
bichimi 60x84 1/8. Ofset usulida ofset qog'oziga
chop etildi. Shartli bosma tabog'i – 4,2. Nashr bosma
tabog'i – 5,0. Buyurtma №29. Nuxsasi 200 dona.

«NUR ZIYO NASHR» MCHJ
bosmaxonasida chop etildi.

Korxonaning manzili: Toshkent shahri,
Matbuotchilar ko'chasi, 32-uy.

Navbatchi muharrirlar – B.Eсанov, A.TOIROV
Dizayner – U.MAMAJONOV